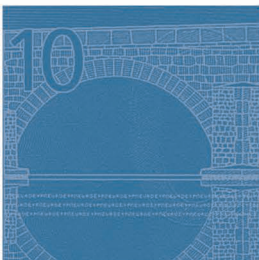
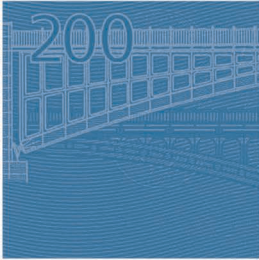

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROJÄRJESTELMÄ

YHTEISEN PANKKIVALVONTAMEKANISMIN NELJÄNNESVUOSIKATSAUS

**Yhteistä
valvontamekanismia
koskevan asetuksen
täytäntöönpanon
eteneminen käytännössä**

3/2014

© Euroopan keskuspankki, 2014

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.europa.eu

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu ei-kaupallisiin ja opetustarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

ISBN	978-92-899-1215-0 (verkkojulkaisu)
ISSN	2315-3806 (verkkojulkaisu)
EU:n luettelonumero	QB-BM-14-003-FI-N (verkkojulkaisu)

PÄÄKOHDAT

Euroopan keskuspankki laatii Euroopan parlamentille, EU:n neuvostolle ja Euroopan komissiolle neljännesvuosikatsauksia yhteistä pankkivalvontamekanismia (Single Supervisory Mechanism, SSM) koskevan asetuksen (YVM-asetus) täytäntöönpanon edistymisestä. Tämä kolmas YVM-asetuksen mukainen pankkivalvontamekanismin neljännesvuosikatsaus kattaa kolmen kuukauden jakson **4.5.–3.8.2014**.¹

Olellainen kehitys:

- **EKP ryhtyy hoitamaan sille YVM-asetuksessa annettuja tehtäviä 4.11.2014 eli kolmen kuukauden sisällä.** Paljon työtä on jo tehty sen varmistamiseksi, että EKP:llä on valmiudet tehtävien suorittamiseen. Seuraavien kolmen kuukauden aikana on kuitenkin vielä edessä haasteita.
- **Yhteisen valvontamekanismin hallintorakenteet on saatu toimintaan.** Valvontaelin ja sen ohjauskomitea kokoontuivat tarkasteltavan jakson aikana viidesti. Valvontaelin on jo laatinut päätösluonnoksia, ja ne on hyväksytty YVM-asetuksen mukaisesti – eli EKP:n neuvosto ei vastustanut niitä. Muun muassa valvottavien laitosten merkittävyyttä koskevien yli sadan päätöksen laatiminen ja hyväksyminen onnistui sujuvasti. EKP:n neuvosto nimittää elokuun alussa oikaisulautakuntaan viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Valintamenettely perustui alun perin 1.5.2014 esitettyyn kiinnostuksenilmaisupyynnöön. EKP:n asetus sovittelulautakunnan perustamisesta hyväksyttiin virallisesti kesäkuussa, ja jäsenvaltioita edustavien jäsenten nimittämistä valmistellaan.
- **Valvontaelin on käytännössä määrittänyt, mitkä euroalueen luottolaitokset katsotaan merkittäviksi ja otetaan siten EKP:n suoraan valvontaan.** Selvitystyötä tehtiin läheisessä yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa YVM-asetuksen ja YVM-kehysasetuksen kriteerien mukaisesti. Noin 120 luottolaitosta tai ryhmää todettiin merkittäviksi. Useimmista tehdään jo kattavaa arviointia. Merkittävyyttä koskevat päätösluonnokset toimitettiin asianomaisille luottolaitoksille ja ryhmille, ja niillä oli mahdollisuus kommentoida päätösluonnosta YVM-asetuksessa ja -kehysasetuksessa säädettyä menettelyä noudattaen. Valvontaelin piti muutamaa luottolaitosta erityisten seikkojen² vuoksi vähemmän merkittävänä, vaikka ne täyttivät merkittävän luottolaitoksen kriteerit. Lopullisia päätöksiä toimitetaan parhaillaan luottolaitoksille, ja lopulliset luettelot merkittävistä ja vähemmän merkittävistä pankeista julkaistaan EKP:n verkkosivuilla 4.9.2014 mennessä. Selvitysprosessissa kohdattiin huomattavia analyttisiä, oikeudellisia ja logistisia haasteita, kun luottolaitokset oli arvioitava ja päätökset valmisteltava, hyväksyttävä ja toimitettava yli

¹ Ensimmäinen neljännesvuosikatsaus julkaistiin 4.2.2014 eli kolme kuukautta YVM-asetuksen voimaantulon (4.11.2013) jälkeen, ja toinen neljännesvuosikatsaus julkaistiin 6.5.2014.

² Ks. YVM-kehysasetuksen artikla 70.

120 luottolaitokselle ja ryhmälle kaikilla tarvittavilla virallisilla kielillä. EKP:n valvontarakenteet kuitenkin selviytyivät haasteista läheisessä yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Kyseessä oli EKP:n, valvontaelimen ja yhteisen pankkivalvontamekanismin ensimmäinen yhteinen laajamittainen operatiivinen haaste.

- **Yhteisten valvontaryhmien (Joint Supervisory Team, JST) kokoaminen on edennyt.** Yhteiset valvontaryhmät ovat tärkein osa pankkivalvontamekanismin operatiivista rakennetta. Yhteisessä valvontamekanismissa kootaan yhteinen valvontaryhmä kullekin merkittävälle luottolaitokselle tai ryhmälle. Kaiken kaikkiaan yhteisiä valvontaryhmiä perustetaan 117.³ Lähes kaikille 117 valvontaryhmälle on valittu koordinaattorit, ja useimmat aloittavat työnsä EKP:ssä kesän aikana. EKP:ssä yhteisten valvontaryhmien toiminnan aloittamiseksi tarvittava valvojamäärä (tavoitteena noin 200 asiantuntijaa) saavutetaan suunnitelmien mukaisesti syyskuuhun mennessä. Riittävän henkilöstön lisäksi ryhmien saaminen toimintakykyisiksi edellyttää toimintainfrastruktuurin kehittämistä, koulutusta ja tehokkaita organisatorisia järjestelyjä ryhmiin kuuluville EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijoille. EKP ja kansalliset valvontaviranomaiset ovat järjestäneet jo useita kokouksia edellytysten luomiseksi sekä johdon että henkilöstön tasolla. Tarkasteltavan jakson aikana yhteisten valvontaryhmien valmisteluissa painotettiin 1) valvontavastuun siirtämistä yhteiselle valvontamekanismille, 2) toimia kattavan arvioinnin tulosten valmistuttua ja 3) tarvittavia toimia tulosten julkistamisen jälkeen (tulokset on tarkoitus julkistaa 4.11.2014 mennessä).
- **Kattavassa arvioinnissa on edetty merkittävästi.** Kattava arviointi koostuu saamisten laadun arvioinnista ja stressitestistä. Saamisten laadun arvioinnin tärkeimmät osat valmistuvat elokuussa. EKP järjesti useita tapaamisia ja tapahtumia kattavan arvioinnin kohteena oleville luottolaitoksille ja ryhmille, kansallisille projektinhallintaryhmille sekä arviointiin osallistuville ulkopuolisille asiantuntijoille (esim. tilintarkastajat). Nyt EKP:ssä viimeistellään saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin tulosten liitosmenetelmää, joka julkistetaan elokuun alkupuoliskolla. EKP julkaisi 17.7.2014 kattavan arvioinnin pankkikohtaisten tulosten ilmoittamisessa käytettävän mallin sekä lisätietoa menetelmistä.
- **Yhteisen valvontamekanismin valvontakäsikirjaa ja julkaistavaksi tarkoitettua valvontakäytäntöjä koskevaa opasta viimeistellään parhaillaan.** Valvontakäsikirja on tarkoitettu yhteisen valvontamekanismin henkilöstön sisäiseen käyttöön, ja siinä kuvataan luottolaitosten valvonnassa käytettävät prosessit ja menetelmät sekä yhteistyömenettelyt niin mekanismin sisällä kuin myös sen ulkopuolisten viranomaisten kanssa. Etenkin vakavaraisuuden kokonaisarviointia varten kehitetyn valvojan

³ Yhteisiä valvontaryhmiä on 117, vaikka merkittävien luottolaitosten luettelossa on noin 120 luottolaitosta, sillä merkittävien luottolaitosten luettelossa on myös joitakin samaan ryhmään kuuluvia luottolaitoksia. Osa näistä on esimerkiksi katsottu merkittäviksi sen vuoksi, että laitos on maansa kolmanneksi suurin luottolaitos.

arviointiprosessin (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) menettelyjä koskevia kohtia on hiottu. Hyväksyntäprosessi valvontaelimessä etenee osio kerrallaan, ja siinä otetaan huomioon, että valvontakäsikirjaa on tarkoitus päivittää jatkuvasti. EKP aikoo julkaista 4.11.2014 mennessä yhteisen valvontamekanismin valvontakäytäntöjä koskevan oppaan, jossa kerrotaan selkeästi yhteisestä valvontamekanismista ja sen tehtävistä ja prosesseista. Kaikilla euroalueen virallisilla kielillä julkaistava opas laaditaan täydentämään YVM-asetuksesta ja YVM-kehysasetuksesta saatavia tietoja.

- **Luonnoksesta valvontamaksuja koskevaksi EKP:n asetukseksi esitettiin julkinen kannanotto.** YVM-asetuksen mukainen julkinen kannanottojärjestelyistä valvontamaksujen perimiseksi luottolaitoksilta tai niiden sivuliikkeiltä sekä maksujen laskentaperusteista julkaistiin 27.5.2014. Kannanotto piti esittää 11.7. mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin 31 vastausta, ja niitä käydään parhaillaan läpi.
- **Valvontamekanismin rekrytointi etenee tiivistä tahtia.** EKP:n valvontatehtävää hoitavan johdon ja asiantuntijahenkilöstön rekrytointi on jo pitkällä. Rekrytointi aloitettiin ylimmästä johdosta, ja johto on ollut mukana rekrytoimassa henkilöstöä. Kiinnostus pankkivalvontatehtäviä kohtaan on ollut suurta: hakemuksia on saatu yli 15 700. Rekrytoinnin on hoidettava nopeasti, mutta laadusta ei aiota tinkiä.
- **Muutkin valmistelut** ovat edenneet hyvin – esimerkiksi tietotekniikkainfrastruktuurin, henkilöstöhallinnon, toimitilahallinnon, sisäisen ja ulkoisen viestinnän, logistiikan sekä oikeudellisten ja tilastopalvelujen sarjoilla.

1 JOHDANTO

YVM-asetuksessa⁴ edellytetään, että Euroopan keskuspankki (EKP) toimittaa Euroopan parlamentille, EU:n neuvostolle ja Euroopan komissiolle 3.11.2013 alkaen neljännesvuosittain kertomuksen asetuksen täytäntöönpanon edistymisestä käytännössä.

Näissä kertomuksissa käsitellään Euroopan parlamentin ja EU:n neuvoston kanssa tehtyjen vastuuvollisuutta koskevien järjestelyjen^{5,6} nojalla muun muassa seuraavia aiheita:

- sisäiset valmistelut ja työn organisointi ja suunnittelu

⁴ Neuvoston asetukset (EU) N:o 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁵ Euroopan parlamentin ja Euroopan keskuspankin välinen toimielinten sopimus EKP:lle yhteisessä valvontamekanismissa annettujen tehtävien hoitamiseen liittyvää demokraattista vastuuvollisuutta ja valvontaa koskevista käytännön menettelyistä (EUVL L 320, 30.11.2013, s. 1).

⁶ Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan keskuspankin yhteisymmärryspöytäkirja yhteiseen valvontamekanismiin liittyviä menettelyjä koskevasta yhteistyöstä tuli voimaan 12.12.2013.

- käytännön järjestelyt rahapolitiikkaan ja pankkivalvontaan liittyvien tehtävien erottamiseksi toisistaan vaaditulla tavalla
- yhteistyö muiden kansallisten tai EU:n toimivaltaisten viranomaisten kanssa
- mahdolliset vaikeudet, joita EKP on kohdannut valmistautuessaan valvontatehtäviinsä
- mahdolliset ongelmatilanteet tai menettelytapaohjeiden muutokset.

Yhteisen pankkivalvontamekanismin ensimmäinen neljännesvuosikatsaus julkaistiin 4.2.2014. Se kattoi ajanjakson 3.11.2013–3.2.2014, minkä lisäksi siinä käytiin läpi 29.6.2012 järjestetyn euroalueen huippukokouksen jälkeen suoritettut valmistelut. Toinen neljännesvuosikatsaus kattoi ajanjakson 4.2.–3.5.2014. Tämä kolmas EKP:n asiantuntijoiden laatima neljännesvuosikatsaus kattaa ajanjakson 4.5.–3.8.2014. Valvontaelin on hyväksynyt katsauksen EKP:n neuvostoa kuultuaan.

Neljäs ja viimeinen neljännesvuosikatsaus julkaistaan marraskuun 2014 alussa.

2 PANKKIVALVONTAMEKANISMIN HALLINTORAKENTEIDEN LUOMINEN

2.1 VALVONTAELIN JA OHJAUSKOMITEA

Valvontaelin ja sen ohjauskomitea kokoontuivat tarkasteltavan jakson aikana viidesti. Virallisten kokousten lisäksi valvontaelimen jäsenten välillä oli runsaasti kanssakäymistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vieraillessa EU:n jäsenvaltioissa. Ollessaan valintamenettelyn yhteydessä Euroopan parlamentin kuultavana marraskuussa 2013 valvontaelimen puheenjohtaja sitoutui vierailemaan kaikkien valvontamekanismiin osallistuvien EU-maiden valvontaviranomaisten luona. Tähän mennessä puheenjohtaja on tavannut 14 valvontaviranomaisen johtokunnan ja henkilöstön jäseniä eri puolilla euroaluetta.

Valvontaelimen työjärjestyksen mukaisesti joihinkin valvontaelimen kokouksiin kutsuttiin Euroopan komission ja Euroopan pankkiviranomaisen edustajia. Näin pyrittiin varmistamaan sisämarkkinoiden toiminnan huomioon ottaminen monissa asioissa. Valvontaelimen puheenjohtaja edustaa EKP:tä Euroopan pankkiviranomaisen hallintoneuvostossa.

Valvontaelin on jo laatinut päätösluonnoksia, jotka EKP:n neuvosto hyväksyi YVM-asetuksen mukaisesti – eli ei vastustanut niitä. Muun muassa valvottavien laitosten merkittävyyttä koskevien yli sadan päätöksen laatiminen ja hyväksyminen onnistui sujuvasti (ks. osa 3).

2.2 OIKAISULAUTAKUNTA

YVM-asetuksessa edellytetään, että EKP perustaa oikaisulautakunnan, joka vastaa EKP:n YVM-asetukseen perustuvien valtuuksiensa nojalla tekemien päätösten sisäisestä uudelleen käsittelystä. Uudelleen käsittelyssä tarkastetaan, ovatko noudatettu päätöksentekomenettely ja itse EKP:n päätös YVM-asetuksen mukaisia. Oikaisulautakuntaan nimitetään viisi arvostettua henkilöä ja kaksi varajäsentä, jotka täyttävät YVM-asetuksen soveltuvuusehdot.

EKP julkaisi 1.5.2014 kiinnostuksenilmaisupyynnön Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Vastausaikaa annettiin alun perin 22.5.2014 asti, mutta kiinnostuksenilmausten vähyyden vuoksi aikaa pidennettiin 2.6.2014 saakka. Ehdokkaiden arvioinnissa kiinnitettiin huomiota soveltuvuus- ja valintaehtojen täyttymiseen sekä sukupuoli- ja maantieteelliseen jakaumaan. Valintalautakunta esitti EKP:n johtokunnalle viittä henkilöä jäseniksi ja kahta varajäseniksi. Valvontaelintä kuultuaan johtokunta toimitti nimitysehdotukset EKP:n neuvostolle. Oikaisulautakunnan jäsenten ja varajäsenten nimittämistä voidaan käsitellä EKP:n neuvoston kokouksessa aikaisintaan kuukauden kuluttua nimitysehdotuksen esittämisestä,⁷ joten nimityspäätös on tarkoitus tehdä elokuun alussa.

2.3 SOVITTELULAUTAKUNTA

YVM-asetuksessa edellytetään myös, että perustetaan sovittelulautakunta, jotta voidaan varmistaa rahapoliittisten tehtävien ja valvontatehtävien eriyttäminen. EKP:n sisäinen sovittelulautakunta ratkoo kansallisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä mahdollisia näkemuseroja tapauksissa, joissa EKP:n neuvosto vastustaa valvontaelimen päätösluonnosta. Kaikkien valvontamekanismin osallistuvien EU:n jäsenvaltioiden on oltava edustettuina sovittelulautakunnassa. Kutakin valtiota edustaa yksi joko EKP:n neuvoston tai valvontaelimen jäsen.

EKP:n neuvosto antoi 2.6.2014 EKP:n asetuksen sovittelulautakunnan perustamisesta ja sen työjärjestyksestä. Asetus tuli voimaan 20.6.2014. Valvontaelimen varapuheenjohtaja ei ole sovittelulautakunnan jäsen mutta toimii sen puheenjohtajana.

Sovittelulautakunnan puheenjohtaja avustaa EU-maita jäsenvalinnoissa, jotta sovittelulautakunnan perustaminen voi edetä. Samalla puheenjohtaja noudattaa asetuksen vaatimusta ja ”pyrkii edistämään tasapainon saavuttamista EKP:n neuvoston ja valvontaelimen jäsenten kesken”.

⁷ Päätös EKP/2014/16, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2014, oikaisulautakunnan perustamisesta ja sen toimintasäännöistä (EUVEL L 175, 14.6.2014, s. 47).

3 LUOTTOLAITOSTEN MERKITTÄVYYTTÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

YVM-kehysasetuksessa edellytetään, että EKP määrittää, mitkä euroalueen luottolaitoksista katsotaan merkittäviksi. Luottolaitoksille on ilmoitettava 4.9.2014 mennessä, katsotaanko ne merkittäviksi. Ensin niillä on kuitenkin oikeus tulla kuulluiksi alustavasta päätöksestä. EKP julkaisee luettelot merkittäviksi ja vähemmän merkittäviksi katsottavista luottolaitoksista verkkosivuillaan.

Valvontaelin aloitti luottolaitosten merkittävyyden arvioinnin maaliskuussa kokoamalla ja analysoimalla tarvittavia tietoja yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Analyysin pohjalta valvontaelin laati toukokuussa ehdotuksensa merkittävien luottolaitosten luetteloksi, ilmoitti siitä luottolaitoksille kirjeitse ja pyysi niitä esittämään kommentteja. Alustava luettelo julkaistiin myös EKP:n verkkosivuilla.

Käytyään läpi merkittäviksi katsottujen luottolaitosten kommentit valvontaelin päättää, mitkä luottolaitokset lopulta otetaan merkittävien luottolaitosten luetteloon. Prosessissa kohdattiin huomattavia analyyttisiä, oikeudellisia ja logistisia haasteita, kun luottolaitokset oli arvioitava ja päätökset valmisteltava, hyväksyttävä ja toimitettava yli 120 luottolaitokselle ja ryhmälle kaikilla tarvittavilla virallisilla kielillä. EKP:n valvontarakenteet kuitenkin selviytyivät haasteista läheisessä yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. EKP julkaisee merkittävien ja vähemmän merkittävien valvottavien yhteisöjen luettelot verkkosivuillaan 4.9.2014 mennessä. YVM-kehysasetuksen mukaan EKP:n on arvioitava vähintään vuosittain uudelleen, mitkä luottolaitokset katsotaan merkittäviksi.

EKP on yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa arvioinut, täyttävätkö valvottavat yhteisöt seuraavat YVM-asetuksessa ja YVM-kehysasetuksessa säädetyt perusteet:

- a) koko (varojen kokonaisarvo yli 30 miljardia euroa)
- b) merkitys EU:n taloudelle tai jonkin valvontamekanismin osallistuvan jäsenvaltion taloudelle (varojen kokonaisarvo yli 5 miljardia euroa ja yli 20 % sijaintimaan BKT:stä)
- c) rajatylittävän toiminnan merkittävyys (rajatylittävien saamisten ja velkojen osuus kokonaisvaroista ja -veloista yli 20 %)
- d) Euroopan vakausmekanismin (EVM) suoran julkisen rahoitustuen pyytäminen tai vastaanottaminen
- e) kuuluminen kolmen merkittävimmän luottolaitoksen joukkoon jossakin valvontamekanismin osallistuvassa jäsenvaltiossa.

Tällä hetkellä noin 120 luottolaitosta tai ryhmää voidaan katsoa merkittäviksi. Taulukossa esitetään näiden luottolaitosten merkittävyysperusteet.

Merkittävyysperuste	Luottolaitoksia/ryhmiä
Koko	97
Merkitys taloudelle	13
Rajatyrittävä toiminta	3
Kuuluminen kolmen merkittävimmän luottolaitoksen joukkoon jossakin valvontamekanismin osallistuvassa jäsenvaltiossa	7

Näiden luottolaitosten kattava arviointi on jo meneillään lukuun ottamatta neljää poikkeustapausta, joista kolmessa merkittävyysperusteena on rajatyrittävä toiminta – jota ei tarkasteltu valittaessa kattavan arvioinnin piiriin tulevia laitoksia – ja yksi on valvontamekanismin ulkopuolelle sijoittautuneen pankkiryhmän sivuliike eikä siksi kuulu kattavan arvioinnin piiriin. Rajatyrittävän toimintansa vuoksi merkittäviksi katsotuista kolmesta verraten pienestä luottolaitoksesta tehdään kattava arviointi 4.11.2014 jälkeen.

Yksitoista kattavan arvioinnin piirissä olevaa laitosta on puolestaan katsottu vähemmän merkittäviksi, kun niiden koosta on saatu uutta tietoa. Kattavan arvioinnin piiriin kuuluvia laitoksia valittaessa mukaan otettiin varmuuden vuoksi myös sellaiset luottolaitokset, joiden varojen kokonaisarvo alitti raja-arvon enintään 10 prosentilla.

Luottolaitos voidaan erityisten seikkojen perusteella luokitella vähemmän merkittäväksi, vaikka jokin merkittävyysperusteista täyttyisi. Näin voidaan YVM-kehysasetuksen mukaan toimia, ”jos on spesifisiä ja tosiasiallisia olosuhteita, joiden vuoksi valvottavan yhteisön luokittelu merkittäväksi on epäasianmukaista, kun otetaan huomioon YVM-asetuksen tavoitteet ja periaatteet ja erityisesti tarve varmistaa korkealaatuisten valvontakäytäntöjen johdonmukainen soveltaminen”. EKP on yhdessä sijaintimaiden valvontaviranomaisten kanssa luokitellut kolme luottolaitosta vähemmän merkittäviksi, vaikka ne olisivat arviointikriteerien perusteella merkittäviä. Kahdessa tapauksessa on valvonnan yhtenäisyyden vuoksi perusteltua, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset jatkavat valvontaa. Kolmas luottolaitos on liian pieni otettavaksi EKP:n suoraan valvontaan vaikka kuuluukin sijaintimaassaan kolmen merkittävimmän luottolaitoksen joukkoon.

Kaikkien kattavan arvioinnin piiriin otettujen luottolaitosten arviointi viedään päätökseen luokituksesta riippumatta.

4 PANKKIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN EKP:SSÄ

4.1 REKRYTOINTI

EKP:n valvontatehtävää hoitavan johdon ja asiantuntijahenkilöstön rekrytointi etenee hyvin. Kiinnostus tähän mennessä hakuun laitettuja yhteisen valvontamekanismin työpaikkoja kohtaan on ollut suurta, ja hakemuksia on saatu yksityiseltä sektorilta ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten työntekijöiltä yli 15 700.

Heinäkuun puoliväliin mennessä oli rekrytoitu yhteensä 118 päällikköä ja neuvonantajaa. Merkittävien pankkien valvonnasta vastaaviin organisaatioyksiköihin rekrytoitiin 280 asiantuntijaa, joiden odotetaan aloittavan tehtävissään vuoden 2014 jälkipuoliskolla. Rekrytoinnin saaminen tähän vaiheeseen on tärkeää, jotta yhteiset valvontaryhmät saadaan ajoissa valmiiksi. Myös viimeisten 260 vaadittavan asiantuntijan rekrytointikampanjat ovat käynnissä, ja suurin osa niistä saataneen päätökseen vuoden 2014 loppuun mennessä. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät vähemmän merkittäviin pankkeihin sekä yhteisiin valvontakysymyksiin ja asiantuntijapalveluihin. Toistaiseksi valmistelutyön tukena on komennukselle lähetettyjä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten työntekijöitä. Tähänastisten rekrytointikampanjoiden perusteella on todennäköistä, että monet näistä kokeneista työntekijöistä hakevat pysyviä tai määräaikaisia yhteisen valvontamekanismin työpaikkoja ja myös tulevat valituiksi, mikä auttaa varmistamaan jatkuvuuden. Kaiken kaikkiaan heinäkuun alkuun mennessä yhteisen valvontamekanismin viiteen organisaatioyksikköön oli rekrytoitu yli 550 työntekijää (joko pysyvällä, määräaikaisella tai lyhytaikaisella sopimuksella).

Rekrytoinnin – etenkin hakemusten käsittelyn ja valintamenettelyjen – täytyy jatkossakin edetä vauhdilla. Rekrytointiprosessin laadun ja sujuvan etenemisen varmistamiseksi hakijoiden esiarviointia varten EKP:ssä on käytössä useita välineitä (esim. ansioluetteloiden tarkastus, verkkotestaus, kirjalliset etätehtävät sekä teknisluonteiset haastattelut), joita voidaan käyttää joustavasti hakemusten määrän mukaan.

Yksi rekrytoinnin riskitekijä ovat valittujen henkilöiden irtisanoutumisajat. Jos ne ovat odotettua pitempiä (kattava arviointi sitoo paljon resursseja monissa lähtöorganisaatioissa), saattaa olla, että valvontaryhmiä ei saada kokoon suunnitellussa ajassa. Muutama hakuilmoitus jouduttiin sopivien hakijoiden puutteessa julkaisemaan uudelleen, mutta niitä pystyttiin muokkaamaan niin, että toisella kerralla rekrytointi on helpompaa. Hakijoiden laadusta ei silti aiota tinkiä.

4.2 YHTEISET VALVONTARYHMÄT

Merkittäviksi katsottujen pankkien käytännön valvonta on yhteisten valvontaryhmien vastuulla. Kunkin yhteisen valvontaryhmän johdossa on koordinaattori, joka tulee EKP:stä. Muut jäsenet ovat EKP:n ja pankkivalvontamekanismin osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten pankkivalvojia.

Rekrytointi yhteisiä valvontaryhmiä varten ja muut valmistelutyöt etenevät hyvin. Mikrovalvonnan pääosastojen I ja II keskijohdon rekrytointi on saatu päätökseen, ja lähes kaikille 117⁸ yhteiselle valvontaryhmälle on valittu koordinaattorit (joista 30 mikrovalvonnan pääosastolta I ja 87 mikrovalvonnan pääosastolta II – osalla koordinaattoreista on vastuullaan useampi valvontaryhmä). Valittujen koordinaattorien odotetaan aloittavan työnsä EKP:ssä kesän loppuun mennessä. Viimeisten paikkojen täyttämiseksi järjestetään erillinen rekrytointikampanja.

Mikrovalvonnan pääosastolla I koordinaattoreiksi nimitettävät toimistopäälliköt ja ryhmänjohtajat valittiin kesäkuun alussa, mutta mikrovakauden pääosastolla II päätökset on tehty vasta hiljattain, sillä moniin koordinaattoritehtäviin valittiin neuvonantajia, joiden rekrytointi saatiin päätökseen vasta viime viikkoina. Kaikki valitut koordinaattorit eivät siis ole vielä EKP:ssä, mutta useimmat aloittavat tehtävässään suunnitellusti syyskuuhun mennessä.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset nimittivät kesäkuussa suurimman osan yhteisten valvontaryhmien kansallisista alakoordinaattoreista. Osa nimityksistä oli kuitenkin tilapäisiä, sillä yhteiseen valvontamekanismin kuulumisen myötä tehdään joitakin organisaatiomuutoksia. Kansalliset viranomaiset ilmoittavat yhteisiin valvontaryhmiin osallistuvien työntekijöidensä nimet elokuun loppuun mennessä, mutta ryhmiin nimettävien henkilöiden määrästä on jo käytettävissä ajantasaista tietoa.

Johtavien valvojien, valvojien ja analyttikkojen rekrytointi (yhteensä 283 paikkaa) etenee aikataulun mukaisesti. Syyskuuhun mennessä henkilöstöä tulee olemaan niin paljon (noin 200 henkeä), että yhteiset valvontaryhmät voidaan saada toimintakykyisiksi.

Pääosastoihin I ja II perustetuilla toimintalinjoilla määritellään tehtäviä, prosesseja ja infrastruktuureja, jotta yhteiset valvontaryhmät saadaan toimintavalmiuteen marraskuuhun 2014 mennessä.

Viime kuukausina on järjestetty sidosryhmien kanssa tapaamisia, joiden avulla on edistetty valvontavastuun siirtymistä yhteiselle valvontamekanismille.

⁸ Yhteisiä valvontaryhmiä on 117, vaikka merkittävien luottolaitosten luettelossa on noin 120 luottolaitosta, sillä merkittävien luottolaitosten luettelossa on myös joitakin samaan ryhmään kuuluvia luottolaitoksia. Osa näistä on esimerkiksi katsottu merkittäviksi sen vuoksi, että laitos on maansa kolmanneksi suurin luottolaitos.

Valvontaelimen puheenjohtaja on vieraillut useiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten johdon ja henkilöstön luona, minkä lisäksi kolmentoista valvontamekanismiin osallistuvan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kanssa on järjestetty kokouksia, joissa on ollut mukana niiden korkeinta johtoa sekä EKP:n pääosastojen johtajia ja varajohtajia. Kokouksissa on käyty läpi yhteisen valvontamekanismin rakennetta ja tavoitteita sekä kansallisten viranomaisten organisaatiota, valvontakäytäntöjä ja suunnitelmia valvontajärjestelyjen mukauttamiseksi yhteisen valvontamekanismin järjestelyihin. Muidenkin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa järjestetään pian vastaavia korkean tason kokouksia.

Monilla yhteisillä valvontaryhmillä on jo ollut järjestäytymiskokous valvontaansa tulevan merkittävän luottolaitoksen kotivaltion toimivaltaisen valvontaviranomaisen kanssa. Järjestäytymiskokouksia sovitaan merkittävien luottolaitosten kansallisten valvontaviranomaisten kanssa sitä mukaa kuin valvontaryhmien koordinaattorit aloittavat työnsä. Näissä kokouksissa EKP:n ja kansallisten viranomaisten asiantuntijat tutustuvat toisiinsa, laativat toimintasuunnitelman ja sopivat esimerkiksi tietojenvaihdon järjestämisestä.

Lisäksi täydennetään kansallisilta viranomaisilta YVM-asetuksen nojalla saatuja valvontahistoria- ja riskiprofiilitietoja luottolaitoksista, joilla on toimilupa maassa. Asetuksen nojalla toimitetut tiedot on koottu valvonta-asiakirjoihin, ja niitä on viime kuukausina analysoitu mikrovalvonnan pääosastoilla I ja II. Tähänastisissa järjestäytymiskokouksissa EKP:n ja kansallisen valvontaviranomaisen työntekijät ovat keskustelleet asiakirjojen tiedoista ja EKP:lle on kerrottu tuoreista tapahtumista ja kehityksestä. Sekä korkean tason kokouksiin että valvontaryhmien järjestäytymiskokouksiin on sisällynyt tapaaminen valvottavien pankkien ylimmän johdon kanssa. Siirtymäkauden aikana yhteiset valvontaryhmät tapaavat kaikkien valvottavien pankkien ylintä johtoa ja esittelevät tulevat valvontarakenteet ja velvollisuudet sekä yhteyshenkilöt päätöksentekoprosesseissa.

Kesäkuun alun jälkeen EKP on ollut tarkkailijana mukana useissa valvontakollegioiden kokouksissa ja kertonut vakavaraisuus- ja maksuvalmiusvaatimuksia koskevien yhteispäätösten aikataulusta, jotta kansalliset valvontaviranomaiset pystyvät hyvissä ajoin koordinoimaan valmistautumistaan. Kun kriisinhallintaryhmien kokoukset luetaan mukaan, osallistumisia on ollut toistakymmentä.

Mikrovakauden pääosastoilla I ja II valmistellaan yhteisiä valvontaryhmiä kattavan arvioinnin tulosten julkistamiseen ja julkistamisen jälkeen tarvittaviin toimiin (ks. osa 8).

Yhteiset valvontaryhmät on tärkeää saada toimintavalmiuteen hyvissä ajoin ennen marraskuuta 2014. Sitä ennen on selviydyttävä rekrytoinnin haasteista – työntekijät aloittavat

EKP:ssä vasta viiveellä, ja tietyillä aloilla on puutetta erityisosaajista. Yhteisten valvontaryhmien on kuitenkin hoidettava tärkeitä tehtäviä jo lähikuukausina.

- Yhteyksiä kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin ja pankkeihin on syvennettävä.
- Kattavan arvioinnin tulosten analysoimista varten on omaksuttava tarvittavat taidot.
- Valvontakollegioiden johtamiseen on valmistauduttava.
- Yhteisten valvontaryhmien päivittäisten tehtävien hoidon edellyttämä infrastruktuuri on saatava valmiiksi (tässä auttaa mikrovalvonnan pääosasto IV, joka vastaa yhteisistä valvontakysymyksistä ja asiantuntijapalveluista).

4.3 TOIMINTOJEN PITÄMINEN ERILLÄÄN

YVM-asetuksen mukaan EKP:n rahapolitiikkaan ja valvontaan liittyvillä toiminnoilla on oltava

- i) erilliset tavoitteet
- ii) erilliset tehtävät
- iii) erilliset organisaatiot
- iv) erilliset menettelyt EKP:n neuvostossa.

YVM-asetuksessa edellytetään, että EKP hyväksyy ja julkistaa tarvittavat sisäiset säännöt, mukaan lukien salassapitoa ja tiedonvaihtoa koskevat säännöt, joiden avulla voidaan varmistaa, että EKP:n rahapoliittiset ja muut toiminnot ovat erillään valvontatoiminnoista.

Organisaatioon ja EKP:n neuvoston menettelyihin liittyvä eriyttäminen etenee, ja valvonta- ja rahapolitiikkatoimintojen välistä asianmukaista tiedonvaihtoa varten luodaan parhaillaan menettelyjä ja hallintorakenteita. Valmistelutyön tuloksena odotetaan syntyvän toimintojen välistä tiedonvaihtoa koskeva säädösehdotus. Tiedonvaihtosäännöissä noudatetaan tiukasti asiaankuuluvaa lainsäädäntöä⁹ ja EKP:n perussääntöön kirjattua salassapitovelvollisuutta.

4.4 MENETTELYSÄÄNNÖT HENKILÖSTÖLLE JA JOHDOLLE

YVM-asetuksen mukaan EKP:n neuvoston tulee laatia ja julkaista pankkivalvonnassa mukana olevaan henkilöstöön ja johtoon sovellettavat menettelysäännöt. EKP:ssä on käynnissä koko henkilöstöön sovellettavien eettisten sääntöjen yleinen tarkistaminen, ja sen osana on laadittu myös menettelysääntöehdotus. Uusissa säännöissä otetaan huomioon YVM-asetuksen ja

⁹ Esim. vakavaraisuusdirektiivi, Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja annettu neuvoston asetukset (EY) N:o 2533/98 sekä tietosuojaa ja pankkisalaisuutta koskevat säädökset.

toimielinten sopimuksen vaatimukset. Ehdotus esitettiin kesäkuun puolivälissä valvontaelimelle ja henkilöstön edustajille. Valvontaelin tutustuu ehdotukseen heinäkuun loppuun mennessä, ja henkilöstön edustajille on annettu aikaa syyskuun loppuun. Lokakuussa ehdotus esitetään johtokunnalle ja EKP:n neuvostolle. Toimielinten sopimuksen mukaisesti EKP ilmoittaa Euroopan parlamentille tiedot menettelysääntöjen pääkohdista ennen sääntöjen vahvistamista. Eettisten sääntöjen tarkistaminen on tarkoitus viedä päätökseen, ennen kuin EKP ryhtyy hoitamaan valvontatehtäviään marraskuussa 2014.

4.5 MENETTELYTAPAOHJEET VALVONTAELIMEN JÄSENILLE

EKP:n työjärjestyksen mukaan valvontaelin hyväksyy jäsenilleen menettelytapaohjeet, pitää ne ajan tasalla ja julkaisee ne EKP:n verkkosivuilla. EKP:ssä valmistellaan parhaillaan eettisiä menettelytapaohjeita valvontaelimen jäsenille. Säännöissä otetaan huomioon YVM-asetuksen vaatimus, että EKP:n on luotava kokonaisvaltaiset ja viralliset menettelyt (ml. oikeasuhteiset uudelleentarkastelujaksot), joiden avulla arvioidaan ennalta ja ehkäistään eturistiriitoja tilanteessa, jossa valvontaelimen jäsen aloittaa uuden työsuhteen kahden vuoden kuluessa toimikautensa päättymisestä.

5 LAINSÄÄDÄNTÖ

5.1 KANNANOTTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA VALVONTAMAKSUJA KOSKEVAKSI EKP:N ASETUKSEKSI

YVM-asetuksen artiklan 30 kohdassa 2 edellytetään, että luottolaitokselta tai sivuliikkeeltä perittävän maksun määrä lasketaan EKP:n määrittämien ja ennakolta julkaisemien yksityiskohtaisten järjestelyjen mukaisesti. Ennen yksityiskohtaisten järjestelyjen määrittämistä EKP:n on järjestettävä avoimia julkisia kuulemisia, tutkittava mahdollisia kustannuksia ja hyötyjä ja julkaistava kuulemis- ja tutkimustulokset. Lisäksi YVM-asetuksen artiklan 4 kohdassa 3 edellytetään, että EKP järjestää sille YVM-asetuksella annettujen tehtävien hoitamiseksi hyväksyttäviä asetuksia koskevia julkisia kuulemisia.

Luonnos valvontamaksuja koskevaksi asetukseksi toimitettiin Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnalle toimielinten sopimuksen mukaisesti, minkä jälkeen siitä esitettiin 27.5.2014 julkinen kannanottopyyntö (vastausaikaa oli 11.7. asti). Lisäksi EKP:n tiloissa järjestettiin 24.6. julkinen kuulemistilaisuus, jossa asianosaisilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä asetusluonnoksesta.

Määräaikaan mennessä saatiin 31 vastausta mm. EU:n ja kansallisen tason pankki- ja markkinajärjestöiltä, luotto- ja rahoituslaitoksilta sekä juristeilta. EKP käy läpi kannanotot ja

arvioi mahdollisia kustannuksia, hyötyjä ja vaikutusta asetusluonnokseen. Kannanotot sekä palautekooste julkaistaan EKP:n verkkosivuilla. Euroopan keskuspankin asetus valvontamaksuista hyväksytään ja se tulee voimaan, ennen kuin EKP ryhtyy hoitamaan valvontatehtäväänsä 4.11.2014.

5.2 EKP:N PÄÄTÖS TIIVIISTÄ YHTEISTYÖSTÄ

YVM-asetuksen mukaan jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö ei ole euro, voivat osallistua valvontamekanismiin aloittamalla tiiviin yhteistyön EKP:n kanssa. Artiklassa 7 käydään läpi tärkeimmät edellytykset tiiviin yhteistyön luomiselle EKP:n ja yhteistyöhön haluavan maan toimivaltaisen viranomaisen välillä. Hakemismenettelyt (sisältövaatimukset ja aikataulu sekä arviointi ja päätöksenteko EKP:ssä) on kirjattu päätökseen EKP/2014/5.¹⁰

Päätös EKP/2014/5 tuli voimaan 27.2.2014, mutta EKP:lle ei toistaiseksi ole ilmoitettu yhdestäkään tiiviin yhteistyön aloittamista koskevasta hakemuksesta säädetyn menettelyn mukaisesti. Muutamat EU:n jäsenvaltiot ovat kuitenkin ilmaisseet epävirallisesti mielenkiintonsa, ja EKP järjestää niiden kanssa kahdenvälisiä tapaamisia, joissa tarkastellaan tiiviin yhteistyön mahdollisuutta.

5.3 EKP:N SUOSITUS NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) N:O 2532/98 MUUTTAMISESTA

Suositus EKP/2014/19 neuvoston asetukseksi Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia annetun asetuksen (EY) N:o 2532/98 muuttamisesta annettiin 16.4.2014, ja se julkaistiin¹¹ EU:n virallisessa lehdessä 14.5.2014. Muutosten tavoitteena on yhdenmukainen järjestelmä, jota EKP noudattaa määrätessään valvontatehtävien hoitoon liittyviä hallinnollisia seuraamuksia.

6 VALVONTAMALLI

6.1 VALVONTAKÄSIKIRJAN VIIMEISTELY

Valvontakäsikirja on tarkoitettu yhteisen valvontamekanismin henkilöstön sisäiseen käyttöön. Siinä kuvataan luottolaitosten valvonnassa käytettävät prosessit ja menetelmät sekä yhteistyömenettelyt niin mekanismin sisällä kuin myös sen ulkopuolisten viranomaisten kanssa. Valvontaelin hyväksyi alustavan version valvontakäsikirjasta ensimmäisessä kokouksessaan

¹⁰ Päätös EKP/2014/5, annettu 31 päivänä tammikuuta 2014, tiiviistä yhteistyöstä niiden jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kanssa, joiden rahayksikkö ei ole euro (EUVL L 198, 5.7.2014, s. 7).

¹¹ EUVL C 144, 14.5.2014, s. 2.

vuoden 2014 tammikuussa. Sittemmin valvontakäsikirjaa on hiottu, ja nyt se toimitetaan valvontaelimen hyväksyttäväksi osio kerrallaan.

Tärkeimmät muutokset koskevat

- yhteisten valvontaryhmien kokoonpanoa
- valvontaprosesseja
- vastuualueita ja velvollisuuksien jakoa EKP:n sisällä
- pankeissa tehtävissä tarkastuksissa käytettäviä menetelmiä
- valvojan arviointiprosessia (SSM Supervisory Review and Evaluation Process) ja sen menetelmiä.

Yhteistä valvontamekanismia varten kehitetty valvojan arviointiprosessi on menetelmiltään Euroopan pankkiviranomaisen ohjeiden mukainen. Riski-indikaattorien pohjaksi ja niiden kalibroimiseksi on toteutettu kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa tiedonkeruita, joissa tietoja kerättiin parhaan kyvyn mukaan.

Vuoden 2015 toiminnan suunnittelun tukena käytetään päivitettyä valvontakäsikirjaa. Valvontakäsikirjaa on tarkoitus päivittää jatkuvasti markkinoiden ja valvontakäytäntöjen kehityksen myötä.

6.2 VALVONTAKÄYTÄNTÖJÄ KOSKEVA OPAS

Yhteisen valvontamekanismin edellytetään julkaisevan riittävästi tietoa valvontamallistaan sekä yleisön käyttöön että valvottavien tarpeisiin. Toimielinten välisessä sopimuksessa edellytetään, että EKP:n verkkosivuilla julkaistaan valvontakäytäntöjä koskeva opas.

EKP valmistelee opasta, jossa selitetään käyttäjäystävällisesti, miten yhteinen valvontamekanismi toimii. Englanninkielisenä työnimenä on ”*Guide to the Single Supervisory Mechanism’s approach to banking supervision*”. Oppaassa käydään läpi tärkeimmät valvontaprosessit ja menetelmät, joita sovelletaan merkittävien ja vähemmän merkittävien luottolaitosten valvonnassa. Siinä kerrotaan esimerkiksi yhteisten valvontaryhmien toiminnasta ja pankkivalvontaa hoitavien organisaatioyksiköiden yhteistyöstä valvonnan sykliä kehitettäessä.

Kaikilla euroalueen virallisilla kielillä julkaistava opas laaditaan täydentämään YVM-asetuksesta ja YVM-kehysasetuksesta saatavia tietoja. Itse oppaassa ei kuitenkaan luoda laillisia velvoitteita sen paremmin luottolaitoksille kuin yhteiselle valvontamekanismillekaan.

Kuten aiemmissa neljännesvuosikatsauksissa on mainittu, EKP aikoo julkaista oppaan, ennen kuin se ryhtyy hoitamaan valvontatehtäviään 4.11.2014. Kun opas julkaistaan varhaisessa vaiheessa, valvottavien on helpompi ymmärtää yhteisen valvontamekanismin keskeisiä valvontaprosesseja ja ottaa ne huomioon omissa sisäisissä prosesseissaan.

7 MUUT VALMISTELUT

7.1 VALVONTATIETOJEN RAPORTOINTI

Valvontaelin hyväksyi huhtikuussa 2014 valvontatietojen raportointikäsi kirjan, joka muodostaa perustan valvonnassa tarvittavien tietojen raportoinnille. Tarkasteltavana ajanjaksona keskityttiin toteuttamaan kolmatta alustavaa tiedonkeruuta, joka käynnistyi maaliskuun alussa ja valmistuu pian. Tiedonkeruun avulla pyritään hiomaan riskiarviointijärjestelmässä käytettäviä menetelmiä. Tiedoista on myös merkittävää hyötyä luotaessa infrastruktuurimallia laajempia riskianalyseja varten.

Tiedonkeruun sisällöstä sovittiin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ja alkuperäistä aikataulua pidennettiin kahdella viikolla (toukokuun puolivälistä toukokuun loppuun), jotta sekä viranomaisilla että pankeilla oli enemmän aikaa.

Euroopan pankkiviranomaisen teknisten täytäntöönpanostandardien ulkopuolelle jäävien tietoluokkien raportoinnin valmistelu etenee niin ikään, ja raportointivaatimuksia koskevia säädöksiä luonnostellaan. Erityisen tärkeitä ovat korkoriskin arvioinnissa tarvittavat tiedot.

Pankkivalvonnan tietojärjestelmähankkeen (Supervisory Banking data system, SUBA) toteutus on edennyt merkittävästi. Järjestelmää käytetään valvontatietojen (ja metatietojen) keruussa, taltioinnissa, laadunvarmistuksessa/parantamisessa ja jakamisessa. Käyttäjävaatimukset on asetettu etusijalle, jotta valvontatietoja voidaan kerätä merkittäviksi katsotuilta luottolaitoksilta 31.7.2014 alkaen. Pankkivalvonnan tietojärjestelmää kehitetään edelleen käsittelykapasiteetin ja tietojen laadun parantamiseksi. Vuodesta 2015 alkaen EKP kerää tietoja myös vähemmän merkittäviltä laitoksilta käyttäen Euroopan pankkiviranomaisen täytäntöönpanostandardien raportointipohjia. Pankkivalvonnan tietojärjestelmä pystyy vähitellen täyttämään yhä useampia valvonnan tietotarpeita.

Monia esimerkiksi rahapolitiikan tarpeisiin laadittuja tietokokonaisuuksia pystytään käyttämään myös valvonnassa. Rahoitussektorin laitosrekisteristä (Register of Institutions and Affiliates Database, RIAD) on jo ollut apua merkittävien pankkiryhmien hahmottamisessa, ja parhaillaan tarkastellaan uusia mahdollisuuksia käyttää yksityiskohtaisia luottotietoja ("Analytical Credit").

7.2 TIETOTEKNIikka

Yhteisen valvontamekanismin perustaminen ja sen toimintamallin ja prosessien luominen edellyttivät laajamittaisia tietoteknisiä kehityshankkeita ja tukea.

- ***Yhteiset tietotekniset palvelut:***
 - Valvontamekanismin henkilöstön tilapäiset työtilat on yhdistetty EKP:n tietoverkkoon.
 - Itävallan, Luxemburgin, Latvian ja Maltan kansalliset toimivaltaiset viranomaiset (jotka eivät ole keskuspankkeja) ovat EKP:n/eurojärjestelmän tietotekniikkainfrastruktuurin (CoreNet) ulkopuolella mutta luovat parhaillaan yhteyksiä maansa kansalliseen keskuspankkiin. Saksan ja Itävallan toimivaltaiset viranomaiset ovat toivoneet suoraa yhteyttä kansalliseen keskuspankkiin, mutta sen toteuttaminen on mahdollista vasta CoreNet-infrastruktuurin uudistamisen jälkeen. Uudistus on suunnitteilla vuoden 2015 ensimmäiselle neljännekselle.
 - Luottamuksellisten sähköpostien ja asiakirjojen vaihtoon EKP:n ja merkittävien luottolaitosten välillä tarvitaan oma järjestelmä. Ratkaisua on pyydetty vasta vastikään eikä aikaa ole paljon, joten käytännöllisin vaihtoehto olisi TLS-protokolla ("Transport Layer Security"). Toteutusta varten on laadittu ehdotus.
- ***Yhteistyön, työprosessien ja tiedon hallinta:*** Tietotekniikkahanke yhteystietojen ja tiedustelujen käsittelyä varten on toteutusvaiheessa, ja ensimmäiset toiminnot saataneen käyttöön heinäkuussa 2014. Yhteisten tietotekniikkapalvelujen ja asiakirjahallintajärjestelmän kapasiteettia arvioidaan parhaillaan, sillä yhteisen valvontamekanismin odotetaan kuormittavan molempia.
- ***Resurssisuunnittelu:*** Valvontamaksujen perimiseen ja valvontamekanismin talousarvioon, organisatoriseen rakenteeseen ja raportointiin liittyviä tietoteknisiä vaatimuksia käsitellään parhaillaan, ja työ saadaan päätökseen vuoden 2014 jälkipuoliskolla.
- ***Tiedonkeruu, laadunhallinta ja analysointi:*** Pankkivalvonnan tietojärjestelmän ensimmäiset toiminnot on kehitetty ja otettu käyttöön. Päätaivitteena on, että EKP pystyy vastaanottamaan kaikista pankkivalvontamekanismin osallistuvista maista valvontatietoja XBRL-muodossa Euroopan pankkiviranomaisen teknisten täytäntöönpanostandardien mukaisesti. Käyttäjävaihtumusten keruun jälkeen ryhdyttiin hahmottelemaan, luomaan ja testaamaan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten sanomayhteyksiä EKP:n kautta Euroopan pankkiviranomaiselle. Sanomapalvelu odotetaan saatavan käyttöön vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä. XBRL-prosessori ja tietojen validoinnissa ja analysoinnissa käytettävä alusta on kehitetty kaupallisten ohjelmistojen avulla. Pankkivalvonnan tietojärjestelmän ensimmäinen versio otettiin

käyttöön heinäkuussa 2014, ja pieniä muutoksia ja uusia versioita kaavaillaan vielä ennen vuoden 2014 loppua.

- **Valvontatietojen hallintajärjestelmä (Information Management System, IMAS):** IMAS-järjestelmän avulla varmistetaan pankkivalvonnan ja sen prosessien yhdenmukaisuus. Etenkin pankkivalvontamekanismin toiminnan alkuvaiheessa järjestelmä on yksi keskeisistä tekijöistä, joilla taataan, että kaikki yhteiset valvontaryhmät noudattavat samoja menetelmiä ja standardeja. Ohjelmistosuunnittelu etenee tiukan aikataulun mukaisesti, ja hankeryhmä valmistelee parhaillaan testaus- ja koulutusympäristöä yhteisten valvontaryhmien jäsenille ja valvontamekanismin yhteisten palvelujen työntekijöille. Jotta valvontatietojen hallintajärjestelmä pystytään ottamaan käyttöön koko valvontamekanismissa 4.11.2014 mennessä, on tärkeää, että kansallisten toimivaltaisten viranomaisten edustajat pystyvät pian osallistumaan testaukseen ja koulutukseen.

8 KATTAVA ARVIOINTI

Kattava arviointi on käynnissä, ja se on edennyt hyvin. Saamisten laadun arvioinnin tärkeimmät osat saadaan valmiiksi elokuussa, eli kun laadunvarmistusprosessi otetaan huomioon, aikataulussa on yleisesti ottaen pysytty. Pankit ovat toimittaneet omat alustavat stressitestituloksensa EKP:lle, kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ja Euroopan pankkiviranomaiselle. Tulosten laadunvarmistus kestää syyskuun alkupuolelle. Saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin tulosten liitosmenetelmää viimeistellään parhaillaan, ja se julkistetaan elokuun alkupuoliskolla. Kattavan arvioinnin pankkikohtaisten tulosten ilmoittamisessa käytettävä malli julkaistiin 17.7.2014, kun pankkeja oli ensin kuultu. Lopullisten tulosten julkistamisen yhteydessä niitä pankkeja, joilla todetaan pääomavaje, pyydetään toimittamaan kahden viikon kuluessa suunnitelmat pääomavajeen korjaamiseksi. Yhteinen valvontamekanismi arvioi suunnitelmat, minkä jälkeen yhteiset valvontaryhmät seuraavat tarkasti niiden toteutusta.

8.1 KATTAVAN ARVIOINNIN TÄRKEIMPIEN OSIEN ETENEMINEN

Saamisten laadun arvioinnin toinen vaihe eli käytännön toteutus etenee aikataulussa ja valmistuneen elokuun alussa. Pankit ovat koonneet ja toimittaneet lainatietonsa ja luottoasiakastietonsa, niiden eheys on varmistettu, prosessit, periaatteet ja kirjanpitoikäytännöt on tarkastettu ja kaupankäyntisalkut on analysoitu. Myös vakuuksien arvostuksessa, luottoasiakastietojen tarkastuksessa, tason 3 omaisuususerien (johdannaisia lukuun ottamatta) arvostuksessa ja tason 3 johdannaisten hinnoittelumallien arvioinnissa on päästy loppusuoralle, ja jäljellä on enää toimitettujen tietojen analysoinnin yhteydessä esiin nousseiden erityisten

ongelmakohtien laadunvarmistus. Pankeissa toimivat tarkastusryhmät toimittivat 1.8. mennessä mallien mukaiset kokonaistiedot saamisten laadun arviointiin perustuvista pääoman muutostarpeista. Laadunvarmistuksen jälkeen tiedot liitetään stressitestin tuloksiin. Pankeilla voidaan todeta pääomavajeen korjaustarve myös yksinomaan saamisten laadun arvioinnin tulosten perusteella.

EKP on valmistellut stressitestit tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa. EKP ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tekevät pankkien toimittamille stressitestituloksille tinkimättömän laadunvarmistuksen heinä-elokuussa. Syys-lokakuussa saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin tulokset yhdistetään. Liitosmenetelmää viimeistellään parhaillaan, ja käsikirja julkaistaan elokuun alkupuoliskolla. Pankit toteuttavat liitoksen osittain itse, ja EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten edustajista koostuva keskitetysti johdettu ryhmä viimeistelee sen.

Kaikki saamisten laadun arvioinnista saadut tulokset otetaan huomioon stressitestissä. Saamisten laadun arvioinnissa tarkasteltujen luottosalkkujen 1) vuoden 2013 lopun tase ja vakavaraisuussuhde tarkistetaan arviointitulosten mukaisiksi ja 2) kokonaistappioiden ennustamisessa käytettävissä stressitestin parametreissa otetaan huomioon merkittävät erot pankkien esittämien lukujen ja arviointitulosten välillä. Aiemmissä stressitesteissä tällaista mahdollisuutta ei ollut.

EU:n neuvosto hyväksyi 23.7.2014 Liettuan liittymisen euroalueeseen 1.1.2015, joten Liettuan pankkeja pyritään kohtelemaan yhdenmukaisesti euroalueen pankkien kanssa. Maan todennäköisesti merkittäviksi katsottavat pankit ovat jo mukana kattavassa arvioinnissa, ja projektinhallinta, menetelmä ja aikataulu ovat samat kuin nykyisten euroalueen maiden pankeilla.

8.2 YHTEYDET PANKKEIHIN ENNEN LOPULLISTEN TULOSTEN JULKISTAMISTA

Valvojien ja pankkien yhteistyö osana normaalia valvontaprosessia tiivistyy lähikuukausina ennen kattavan arvioinnin tulosten lokakuista julkistusta. Tietoja tarkistetaan, ja arvioinnin eri osien havainnot validoidaan. Pankeille annetaan kuitenkin vain osittaisia ja alustavia tietoja, ja niille tehdään selväksi, että tietoja ei tässä vaiheessa saa antaa julkisuuteen.

Syys-lokakuussa saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin osittaiset ja alustavat tulokset (ml. tietoa näiden liitoksesta) käydään läpi pankkien kanssa. Kokoontumiset järjestetään EKP:n alaisuudessa, ja käytävissä keskusteluissa huolehditaan siitä, että pankit ja valvojat ymmärtävät samalla tavoin tärkeimmät tulokset ja niiden taustatekijät. Lopullista vaikutusta pankkien

vakavaraisuussuhteeseen ei kuitenkaan käsitellä. Pankit eivät siis saa tässä vaiheessa vielä varmuutta lopullisista tuloksista.

Lokakuun jälkipuoliskolla kattavan arvioinnin tuloksille on saatava EKP:n hyväksyntä ennen niiden julkistamista.

Pankeille ilmoitetaan lopulliset tulokset vasta juuri ennen niiden julkistamista markkinoilla.

8.3 KATTAVAN ARVIOINNIN TULOSTEN JULKISTAMINEN

EKP julkaisi yksittäisten pankkien tulosten julkistamisessa käytettävän mallin 17.7.2014. Ennen mallin julkaisemista pankeille annettiin mahdollisuus kommentoida sitä sekä kirjallisesti että talousjohtajille ja riskinhallintajohtajille järjestetyissä tapaamisissa EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa Frankfurt am Mainissa.

Julkaistu malli on kolmiosainen.

- a) **Tärkeimmät tulokset ja kokonaiskuva:** Ensin esitetään yhteenveto pankin tuloksista. Siinä näkyy kattavan arvioinnin vaikutus pankin ydinpääomaan sekä kokonaisuutena että eriteltynä arvioinnin eri osien (saamisten laadun arvioinnin sekä stressitestin perusskenaarion ja epäsuotuisan skenaarion) mukaan. Yhteenvedossa mainitaan myös mahdolliset merkittävät pääomitustoimet ajanjaksolla 1.1.–30.9.2014.
- b) **Saamisten laadun arvioinnin yksityiskohtaiset tulokset:** Seuraavaksi ydinpääomaan vaikuttavat saamisten laadun arvioinnin tulokset esitetään tarkemmin. Varoja suoriteperusteisesti ja käyvän arvon mukaan tarkastelleiden osien vaikutus ydinpääomaan ilmoitetaan erikseen. Tulosten yhteydessä kerrotaan myös, mitkä lainasalkut olivat mukana arvioinnissa ja miten tulokset vaikuttavat tärkeimpiin saamisten laadun indikaattoreihin.
- c) **Stressitestin yksityiskohtaiset tulokset:** Stressitestitulosten kohdalla mallissa käytetään samaa pohjaa kuin Euroopan pankkiviranomaisen stressitestien tulosten julkistamisessa. Yhteisen valvontamekanismin piirissä olevien pankkien tuloksissa on otettu huomioon saamisten laadun arvioinnin tulokset.

Yksittäisten pankkien tulosten lisäksi EKP julkaisee yhteisraportin kaikkien arvioinnin kohteena olevien pankkien tuloksista laajemmassa mittakaavassa. Raportissa analysoidaan kokonaistuloksissa havaittavia yleislinjoja ja kerrotaan käytetyistä menetelmistä.

8.4 KORJAAVIEN TOIMIEN VALMISTELU, ARVIINTI JA TOTEUTUS

Tulokset julkistetaan lokakuun 2014 jälkipuoliskolla, ja pankkeja, joilla on todettu pääomavaje, pyydetään esittämään kahden viikon kuluessa pääomitussuunnitelmansa yhteisen

valvontamekanismin arvioitaviksi. Yhteiset valvontaryhmät seuraavat 4.11.2014 alkaen suunnitelmien toteutusta. Saamisten laadun arvioinnin tai stressitestin perusskenaarion pohjalta todettu pääomavaje on korjattava kuuden kuukauden kuluessa ja epäsuotuisan skenaarion pohjalta todettu pääomavaje yhdeksän kuukauden kuluessa.

Pääomituksessa noudatetaan Ecofin-neuvoston ja euroryhmän 9.7.2014 julkaisemaa ohjetta (Terms of Reference) ”Applicable rules on addressing capital shortfalls and burden sharing in the context of the Asset Quality Reviews and Stress Tests”. Pääomavajeet on pyrittävä täyttämään ensisijaisesti yksityisistä rahoituslähteistä.

Kuten ohjeissa todetaan, tietyissä poikkeustilanteissa myös julkinen pääomitus voi olla tarpeen, mutta siihen saisi turvautua vain, jos se on välttämätöntä vakavien häiriöiden korjaamiseksi maan taloudessa ja rahoitusvakauden säilyttämiseksi. Tammikuusta 2015 alkaen julkisten varojen käyttö tulkitaan luottolaitoksen vararikoksi tai vararikon partaalla olemiseksi, ja se käynnistää kriisinratkaisun. Poikkeuksena on pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin ehtojen mukaisesti turvaamistoimenpiteenä myönnetty julkinen rahoitustuki. Turvaamistoimenpiteenä myönnetty rahoitustuki ei johda kriisinratkaisuun, ja se on hyväksyttävä valtiontukisääntöjen mukaan. Pankin on toimitettava rakenneuudistussuunnitelma ja esitettävä taakanjakojärjestelyt tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi.

Pankkien pääomitus suunnitelmat laaditaan EKP:n kehittämälle pohjalle. Saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin perusskenaarion pohjalta todettu pääomavaje olisi katettava pääasiassa laskemalla liikkeeseen ydinpääomainstrumentteja (Common Equity Tier 1, CET1). Ensisijaiseen lisäpääomaan (Additional Tier 1) luettavien instrumenttien käyttöä epäsuotuisan skenaarion pohjalta todetun pääomavajeen kattamiseen rajoitetaan sen mukaan, mikä niiden vaihtamisen tai kirjanpitoarvon alentamisen laukaiseva kynnyсарvo on. Lisätietoa on 29.4.2014 julkaistussa EKP:n lehdistötiedotteessa. Sellaisille aiemmin liikkeeseen lasketuille lisäpääomainstrumenteille, jotka on kynnyсарvon alittuessa stressitestin kattamalla ajanjaksolla vaihdettava ehdoitta ydinpääomaksi, ei sen sijaan aseteta käyttörajoituksia. Samaten hyväksytään vanhat rahoitustukiohjelmiin kuuluvat valtiontuki-instrumentit.

Saamisten myynnin vaikutus tulokseen, riskipainotettuihin saamisiin ja ydinpääomaan otetaan huomioon erityistoimenpiteenä vain, jos myynnit pystytään toteamaan selvästi normaalin liiketoiminnan ulkopuoliseksi toimeksi. Tällaisia ovat esimerkiksi laajat selkeästi erillisten lainasalkkujen myyntiohjelmat (kuten arvopaperistetuista lainasalkuista luopuminen) ja tytäryhtiöiden myynti. Virallisten Euroopan komission kanssa sovittujen velanpurku- tai rakenneuudistussuunnitelmien vaikutus otetaan huomioon.

Riskipainotettujen saamisten vähentämistä muuttamalla pilarin 1 riskimalleja ja käsittelytapoja ei hyväksytä pääomavajeen korjaamisena, ellei toimivaltainen viranomainen ole hyväksynyt suunnitelmia jo ennen kattavan arvioinnin tulosten julkistamista.

Pankit voivat ehdottaa pääomitus suunnitelmissaan puhtaasti saamisten laadun arviointiin perustuvien pääomavajeiden korjaamista vuoden 2014 voitoilla. Stressitestin perusskenaarioon tai epäsuotuisaan skenaarioon perustuvia pääomavajeita voidaan lievittää voittovaroin ainoastaan siinä tapauksessa, että vuoden 2014 toteutunut voitto ennen siirtoa varauksiin on suurempi kuin stressitestissä ennakoitiin. Vain erotus voidaan hyväksyä, sillä stressitestissä voitot on jo otettu huomioon.

Yhteiset valvontaryhmät arvioivat suunniteltujen pääomitustoimien toteutuskelpoisuuden, kestävyuden ja uskottavuuden. Jos pääomitus suunnitelmaa pidetään riittämättömänä tai epäuskottavana, EKP päättää mahdollisista valvontatoimenpiteistä YVM-asetuksen artiklan 16 mukaisesti. Toimenpiteet sisällytetään vuoden 2014 valvojan arviointiprosessiin perustuvaan päätökseen, jonka taustalla ovat kattavan arvioinnin tulokset, pääomitus suunnitelmien arviointi ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten vuotuinen arviointi.

Päätökset on tarkoitus saada pankeille joulukuussa 2014, minkä jälkeen yhteiset valvontaryhmät ryhtyvät seuraamaan pääomitus suunnitelmien toteutusta pitäen jatkuvasti yhteyttä valvonnassaan olevaan pankkiin sekä mahdolliseen valvontakollegioon.

Samalla yhteiset valvontaryhmät seuraavat tarkasti saamisten laadun arvioinnissa tehtyjen havaintojen huomioimista pankkien tilinpidossa kulloistenkin kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti. Pankkien ja niiden lakisääteisten tilintarkastajien päätelmien pohjalta yhteiset valvontaryhmät arvioivat, miten hyvin saamisten laadun arvioinnin tulokset on otettu huomioon, ja tarvittaessa kirjanpidollisia toimia voidaan täydentää vakautta vahvistavilla toimilla.

Kattavassa arvioinnissa havaittuihin heikkouksiin voidaan puuttua monenlaisilla valvontatoimilla. Mahdollisia kvantitatiivisia toimia ovat esimerkiksi ensimmäisen pilarin pääomavaatimusten tiukentaminen, osinkojen jaon rajoittaminen ja erityiset maksuvalmiusvaatimukset kuten rajoitusten asettaminen saamisten ja velkojen maturiteettierolle. Toisen pilarin mukaisilla kvantitatiivisilla toimilla voidaan puuttua hallinnointiin ja raportointiin liittyviin ongelmiin, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintakäytäntöihin. Yhteinen valvontamekanismi aikoo käyttää toisen pilarin tarjoamia mahdollisuuksia kattavasti kunkin luottolaitoksen tilanteen ja riskiprofiilin mukaan.

9 TILIVELVOLLISUUS

Tässä osassa kerrotaan lyhyesti, miten tilivelvollisuutta Euroopan parlamentille ja neuvostolle on täytetty tarkasteltuna ajanjaksona.¹²

Tilivelvollisuus EU:n neuvostolle: Valvontaelimen puheenjohtaja kertoi yhteisen valvontamekanismin valmistelujen ja kattavan arvioinnin etenemisestä euroryhmän kokouksessa 7.7.2014 ja Ecofin-neuvoston kokouksessa 8.7.2014. EKP:n ryhtyttyä hoitamaan valvontatehtäviään eli 4.11.2014 lähtien euroryhmän kokouksissa ovat pankkivalvontamekanismin toiminnasta kerrottaessa läsnä myös mekanismiin osallistuvien euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden edustajat.

Tilivelvollisuus Euroopan parlamentille: Luonnos valvontamaksuja koskevaksi EKP:n asetukseksi toimitettiin talous- ja raha-asioiden valiokunnalle toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti 26.5.2014 eli ennen sitä koskevan julkisen kannanottopyynnön esittämistä 27.5.2014. Samoin toimitettiin EKP:n jo hyväksymät yhteistä valvontamekanismia koskevat säädökset. Talous- ja raha-asioiden valiokunta sai tarkasteltavakseen myös maaliskuun lopun ja kesäkuun 2014 välisenä aikana pidettyjen valvontaelimen kokousten pöytäkirjat.

Valvontaelimen puheenjohtaja käy säännöllisesti Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnan kuultavana, mikä on tärkeä osa tilivelvollisuutta. Seuraava kuuleminen on 7.10.2014.

10 SEURAAVAT ASKELEET JA HAASTEET

Neljäs ja viimeinen neljännesvuosikatsaus on tarkoitus julkaista marraskuun 2014 alussa. Ennen sitä EKP aikoo viimeistellä

- toimintojen erillään pitämistä ja tietojenvaihtoa koskevat EKP:n sisäiset säännöt
- luonnoksen valvontamaksuja koskevaksi EKP:n asetukseksi (ottaen huomioon kannanottopyynnön tulokset)
- EKP:n eettisten sääntöjen tarkistuksen (ml. pankkivalvonnassa mukana olevan henkilöstön ja johdon eettiset toimintaohjeet).

Oheisessa taulukossa esitetään aikataulu valmisteluvaiheen viimeiselle vuosineljännekselle ennen pankkivalvonnan aloittamista EKP:ssä 4.11.2014.

¹² [Ensimmäisen neljännesvuosikatsauksen](#) osassa 8 on yhteenveto tili- ja vastuuvollisuutta koskevista järjestelyistä.

Aikataulu

Tehtävä	Ajankohta
Luettelo merkittävistä pankeista	4.9.2014 mennessä
Saamisten laadun arvioinnista ja stressitestistä saatujen osittaisten ja alustavien tulosten läpikäyminen pankkien kanssa	syys-lokakuun taite
EKP:n asetus valvontamaksuista	lokakuu 2014
EKP:n valvontakäytäntöjä koskeva opas	lokakuun loppuun mennessä
Toimintojen erillään pitämistä ja tietojenvaihtoa koskevat EKP:n sisäiset säännöt	4.11.2014 mennessä
EKP:n eettisten sääntöjen tarkistaminen (ml. pankkivalvonnassa mukana olevan henkilöstön ja johdon eettiset toimintaohjeet)	4.11.2014 mennessä
<i>Neljäs neljännesvuosikatsaus Euroopan parlamentille, EU:n neuvostolle ja Euroopan komissiolle</i>	<i>marraskuun alku</i>
Pankkivalvonnan aloittaminen	4.11.2014